

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Syvende Afdeling)

20. december 2017 *

»Præjudiciel forelæggelse – landbrug – fælles markedsordning – driftsprogram i frugt- og grøntsagssektoren – forordning (EF) nr. 1234/2007, som ændret ved forordning (EF) nr. 361/2008 – artikel 103b, 103d og 103g – finansiel støtte fra Den Europæiske Union – gennemførelsesforordning (EU) nr. 543/2011 – artikel 60 og bilag IX, punkt 23 – investeringer, der finder sted på bedrifter og/eller i lokaler tilhørende producentorganisationen – begreb – berettiget forventning – retssikkerhed«

I sag C-516/16,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager, Østrig) ved afgørelse af 27. september 2016, indgået til Domstolen den 3. oktober 2016, i sagen

Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse eGen

mod

Agrarmarkt Austria,

har

DOMSTOLEN (Syvende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, A. Rosas, og dommerne A. Prechal og E. Jarašiūnas (refererende dommer),

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse eGen ved Rechtsanwalt G. Burgstaller,
- Agrarmarkt Austria ved R. Leutner, som befuldmægtiget,
- den østrigske regering ved C. Pesendorfer, som befuldmægtiget,
- Europa-Kommissionen ved B. Eggers, K. Skelly og A. Lewis, som befuldmægtigede,

* Processprog: tysk.

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel forelæggelse vedrører fortolkningen af artikel 103c og artikel 103d, stk. 2, i samt del IX og X i bilag I til Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 af 22. oktober 2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) (EUT 2007, L 299, s. 1), som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 361/2008 af 14. april 2008 (EUT 2008, L 121, s. 1) (herefter »forordning nr. 1234/2007«), af artikel 65, 66 og 69 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1580/2007 af 21. december 2007 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 2200/96, (EF) nr. 2201/96 og (EF) nr. 1182/2007 vedrørende frugt og grøntsager (EUT 2007, L 350, s. 1), af artikel 51, stk. 7, og artikel 64, 65 og 68-70 i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 543/2011 af 7. juni 2011 om nærmere bestemmelser for anvendelsen af forordning nr. 1234/2007 for så vidt angår frugt og grøntsager og forarbejdede frugter og grøntsager (EUT 2011, L 157, s. 1), samt af retssikkerhedsprincippet og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning. Anmodningen vedrører også fortolkningen og gyldigheden af punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011, gyldigheden af artikel 21, stk. 1, litra i), og af artikel 52, stk. 6, litra a), i forordning nr. 1580/2007 samt gyldigheden af artikel 50, stk. 3, litra d), og af artikel 60, stk. 7, i gennemførelsesforordning nr. 543/2011.
- 2 Denne anmodning er blevet fremsat i forbindelse med en tvist mellem Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse eGen (herefter »ETG«) og Agrarmarkt Austria (herefter »AMA«), en offentligretlig juridisk person, der navnlig handler som betalingsorgan, vedrørende en afgørelse, hvorved AMA fastslog, at en investering foretaget af ETG ikke var berettiget til økonomisk støtte fra Den Europæiske Union, og som følge heraf nægtede udbetalingen af denne støtte for 2014, for så vidt som der var blevet ansøgt herom til denne investeringen, og påbød, at den allerede modtagne støtte herfor skulle tilbagebetales.

EU-retten

Forordning nr. 1234/2007

- 3 Afsnit I i del II i forordning nr. 1234/2007 vedrører markedsintervention. Kapitel IV i dette afsnit vedrører støtteordninger, og afdeling IVa i dette kapitel, der blev indført i forordning nr. 1234/2007 ved forordning nr. 361/2008, vedrører støtte til frugt og grøntsager. Underafdeling II til denne afdeling IVa har overskriften »Driftsfonde og driftsprogrammer«. Den indeholder artikel 103b-103g i forordning nr. 1234/2007.
- 4 Forordningens artikel 103b, som har overskriften »Driftsfond«, fastsætter:
 - »1. Frugt- og grøntsagsproducentorganisationer kan oprette en driftsfond. Fonden finansieres af:
 - a) finansielle bidrag fra medlemmerne eller producentorganisationen selv
 - b) finansiell støtte fra [EU] til producentorganisationer.
 2. Driftsfondene anvendes kun til finansiering af driftsprogrammer, som medlemsstaterne har godkendt i henhold til artikel 103g.«

- 5 Artikel 103c i forordning nr. 1234/2007 med overskriften »Driftsprogrammer« bestemmer i stk. 1:
- »Driftsprogrammerne i frugt- og grøntsagssektoren skal have to eller flere af de mål, der er nævnt i artikel 122, litra c), eller to eller flere af følgende mål:
- a) planlægning af produktionen
 - b) forbedring af produkternes kvalitet
 - c) forøgelse af produkternes handelsværdi
 - d) iværksættelse af salgsfremmende foranstaltninger for produkterne, uanset om de er i frisk eller forarbejdet form
 - e) fremme af miljøforanstaltninger og miljøvenlige produktionsmetoder, herunder økologisk landbrug
- [...]«
- 6 Forordningens 103d, som har overskriften »Finansiell støtte fra [EU]«, fastsætter:
- »1. Den finansielle støtte fra [EU] er lig med de finansielle bidrag, jf. artikel 103b, stk. 1, litra a), som reelt er betalt, idet den dog begrænses til 50% af de udgifter, der reelt er afholdt.
2. Den finansielle støtte fra [EU] kan højst udgøre 4,1% af værdien af hver producentorganisations afsatte produktion.
- Denne procentdel kan dog forhøjes til 4,6% [...], forudsat at det beløb, der overstiger 4,1% [...], udelukkende anvendes til kriseforebyggelses- og krisestyringsforanstaltninger.
- [...]«
- 7 Den nævnte forordnings artikel 103g vedrører godkendelse af driftsprogrammer. Artiklen bestemmer:
- »1. Udkast til driftsprogrammer forelægges for de kompetente nationale myndigheder, som godkender eller afviser dem eller anmoder om at få dem ændret i henhold til denne underafdeling.
2. Producentorganisationerne sender medlemsstaten et overslag over driftsfonden for hvert år og fremlægger passende dokumentation herfor baseret på skøn over driftsprogrammet, udgifterne for det igangværende år og eventuelt udgifter for tidligere år samt, i givet fald, på de anslåede produktionsmængder for det følgende år.
3. Medlemsstaten sender producentorganisationen eller sammenslutningen af producentorganisationer overslag over den finansielle støtte fra [EU] inden for de fastsatte lofter, jf. artikel 103d.
4. Udbetalingerne af den finansielle støtte fra [EU] foretages på grundlag af de udgifter, der er afholdt til de aktioner, som er nævnt i driftsprogrammet. Til disse aktioner kan der ydes forskud, forudsat at der stilles garanti eller sikkerhed.
5. Producentorganisationen meddeler medlemsstaten de endelige udgifter for det foregående år med behørig dokumentation, for at den kan modtage resten af den finansielle støtte fra [EU].
- [...]«

- 8 Kapitel II i afsnit II i del II i forordning nr. 1234/2007 vedrørende »[a]fsætnings- og produktionsbestemmelser« omhandler »[p]roducentorganisationer, brancheorganisationer og erhvervsorganisationer«. I dette kapitel bestemmer denne forordnings artikel 122 med overskriften »Producentorganisationer« som følger:

»Medlemsstaterne anerkender producentorganisationer,

[...]

- c) der forfølger et bestemt mål, der navnlig kan og for frugt- og grøntsagssektoren skal have et eller flere af følgende formål:
- i) at sikre, at produktionen planlægges og tilpasses efter efterspørgslen, navnlig hvad angår kvalitet og mængde
 - ii) at koncentrere udbuddet og afsætningen af medlemmernes produktion
 - iii) at optimere produktionsomkostningerne og stabilisere producentpriserne.«
- 9 Bilag I til forordning nr. 1234/2007 har overskriften »Liste over produkter omhandlet i artikel 1, stk. 1«. Det præciseres i bilagets del IX om frugt og grøntsager, at denne forordning nærmere bestemt omfatter dem, der henhører under KN-kode 0709, der betegnes som »[a]ndre grøntsager, friske eller kølede, undtagen [visse kategorier af peberfrugter, oliven og majs]«. Det præciseres i bilagets del X om forarbejdede frugter og grøntsager, at denne forordning nærmere bestemt omfatter dem, der henhører under KN-kode 0710, der betegnes som »[g]røntsager, også kogte i vand eller dampkogte, frosne, undtagen [visse kategorier af majs, oliven og peberfrugt]«.
- 10 Forordning nr. 1234/2007 blev med virkning fra den 1. januar 2014 ophævet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007 (EUT 2013, L 347, s. 671). I artikel 231, stk. 2, i forordning nr. 1308/2013 fastsættes det imidlertid, at alle flerårige støtteprogrammer, der er vedtaget inden den 1. januar 2014, fortsat er omfattet af de pågældende bestemmelser i forordning nr. 1234/2007 frem til deres udløb.

Forordning nr. 1580/2007

- 11 Artikel 21 i forordning nr. 1580/2007 opstiller en række definitioner. Følgende bestemmes i stk. 1:

I dette afsnit [III om producentorganisationer] forstås ved:

[...]

- i) »første forarbejdning«: forarbejdning af en frugt eller grøntsag til et andet produkt som anført i bilag I til [EUF]-traktaten. Vask, opskæring, beskæring, tørring og pakning af friske produkter med henblik på afsætning betragtes ikke som første forarbejdning

[...]«

- 12 Kapitel II i dette afsnit III har overskriften »Driftsfonde og driftsprogrammer«. Afdeling 1 i dette kapitel II, der indeholder den nævnte forordnings artikel 52 og 53, omhandler »[v]ærdien af den afsatte produktion«. Artikel 52 med overskriften »Beregningsgrundlag« bestemmer:

»1. I forbindelse med dette kapitel beregnes værdien af den afsatte produktion for en producentorganisation på grundlag af producentorganisationernes medlemmers produktion, for hvilken producentorganisationen er anerkendt.

[...]

6. Den afsatte produktion faktureres »ab producentorganisation«:

a) i givet fald som emballeret eller klargjort produkt eller som et produkt, der har gennemgået en første forarbejdning

[...]«

- 13 Artikel 52 i forordning nr. 1580/2007 blev ændret ved Kommissionens forordning (EU) nr. 687/2010 af 30. juli 2010 (EUT 2010, L 199, s. 12), der trådte i kraft den 7. august 2010, og hvorved der indførtes en ny metode til beregning af værdien af den afsatte produktion. Denne nye beregningsmetode er blevet gentaget i artikel 50 i gennemførelsesforordning nr. 543/2011.
- 14 Afdeling 3 i kapitel II i forordning nr. 1580/2007, der indeholder dennes artikel 57-68, omhandler driftsprogrammer. Forordningens artikel 61 med overskriften »Driftsprogrammernes indhold samt støtteberettigede udgifter« præciserer i stk. 3, tredje afsnit, at »[d]er kan foretages investeringer i eller træffes foranstaltninger på producentorganisationens medlemmers individuelle bedrifter, hvis de bidrager til at realisere driftsprogrammets mål[, og at, h]vis medlemmet forlader organisationen, sørger medlemsstaterne for, at investeringen eller dens restværdi tilbagebetales, medmindre medlemsstaten træffer andre foranstaltninger«, og i stk. 4, at »[d]riftsprogrammer [ikke] må [...] indeholde aktioner eller udgifter, der er anført på listen i bilag VIII«. Punkt 22 i dette bilag VIII vedrører »[i]nvesteringer eller lignende initiativer, der ikke er rettet mod producentorganisationens, sammenslutningen af producentorganisationers eller datterselskabers bedrifter [...]«
- 15 Artikel 65 og 66 i forordning nr. 1580/2007 har henholdsvis følgende overskrifter: »Beslutning« og »Ændringer af driftsprogrammer for efterfølgende år«. Bestemmelserne i disse artikler er uden indholdsmæssige ændringer blevet gengivet i artikel 64 og 65 i gennemførelsesforordning nr. 543/2011.
- 16 Artikel 69-73 i forordning nr. 1580/2007 fremgår af afdeling 4 i det nævnte kapitel II med overskriften »Støtte«. Bestemmelserne i denne forordnings artikel 69 om det godkendte støttebeløb og dennes artikel 70 med overskriften »Ansøgninger« er uden indholdsmæssige ændringer blevet gengivet i artikel 68 og 69 i gennemførelsesforordning nr. 543/2011.
- 17 Forordning nr. 1580/2007 blev ophævet ved gennemførelsesforordning nr. 543/2011, der trådte i kraft den 22. juni 2011, idet henvisninger til den ophævede forordning gælder som henvisninger til gennemførelsesforordning nr. 543/2011.

Gennemførelsesforordning nr. 543/2011

- 18 Følgende fremgår af 42. betragtning til gennemførelsesforordning nr. 543/2011:

»I forbindelse med investeringer i individuelle bedrifter bør det for at undgå, at en privatperson, der afbryder tilknytningen til organisationen i investeringens levetid, opnår en urimelig berigelse, fastsættes, at organisationen kan inddrive restværdien af investeringen, uanset om en sådan investering ejes af et medlem eller organisationen.«

- 19 Kapitel II i afsnit III i gennemførelsesforordning nr. 543/2011 vedrører driftsfonde og driftsprogrammer. Afdeling 1 til dette kapitel med overskriften »Den afsatte produktions værdi« indeholder denne forordnings artikel 50 og 51. Dennes artikel 50 med overskriften »Beregningsgrundlag« bestemmer:

»1. For en producentorganisation beregnes den afsatte produktions værdi på grundlag af producentorganisationens egen og de tilsluttede producenters produktion, og den omfatter kun de frugter og grøntsager, som producentorganisationen er anerkendt for. [...]

[...]

3. Den afsatte produktions værdi må ikke omfatte værdien af forarbejdede frugter og grøntsager eller andre produkter, der ikke hører til frugt- og grøntsagssektoren.

Har en producentorganisation, en sammenslutning af producentorganisationer eller deres tilsluttede producenter [...] enten selv eller ved udlicitering forarbejdet frugt og grøntsager bestemt til forarbejdning til de forarbejdede frugt- og grøntsagsprodukter, der er anført i del X i bilag I til [forordning nr. 1234/2007,] eller ethvert andet forarbejdet produkt, der er omhandlet i denne artikel og

yderligere beskrevet i bilag VI til nærværende forordning, beregnes den afsatte produktions værdi som en fast procentsats, der anvendes på [...] disse forarbejdede produkters fakturerede værdi. Den faste sats er:

[...]

d) 62% for frosne frugter og grøntsager

[...]«

- 20 Artikel 51 i gennemførelsesforordning nr. 543/2011 vedrører referenceperioden. Artiklen bestemmer:

»1. Det årlige loft over den støtte, der er nævnt i artikel 103d, stk. 2, i [forordning nr. 1234/2007], beregnes hvert år på grundlag af den afsatte produktions værdi i en tolv måneders referenceperiode, der fastsættes af medlemsstaterne.

[...]

7. Uanset stk. 1 [...] beregnes den afsatte produktions værdi for referenceperioden i henhold til den lovgivning, der var gældende i den pågældende referenceperiode.

For driftsprogrammer, der var godkendt pr. 20. januar 2010, beregnes den afsatte produktions værdi for årene indtil 2007 imidlertid på grundlag af den lovgivning, der var gældende i referenceperioden, hvorimod den afsatte produktions værdi for årene fra 2008 beregnes på grundlag af den lovgivning, der var gældende i 2008.

For driftsprogrammer, der er godkendt efter den 20. januar 2010, beregnes den afsatte produktions værdi for årene fra 2008 på grundlag af den lovgivning, der var gældende på det tidspunkt, hvor driftsprogrammet blev godkendt.«

- 21 Afdeling 3 i kapitel II i afsnit III i gennemførelsesforordning nr. 543/2011 vedrører driftsprogrammer og indeholder artikel 55-67. Denne forordnings artikel 60 om aktioner, der er støtteberettigede i henhold til driftsprogrammer, bestemmer:

»1. Driftsprogrammer må ikke indeholde aktioner eller udgifter, der er anført på listen i bilag IX.

[...]

6. Der kan foretages investeringer i eller iværksættes aktioner, der bidrager til at nå driftsprogrammets mål på individuelle bedrifter og/eller i bedriftslokaler tilhørende producenter, som er tilsluttet producentorganisationen eller sammenslutningen af producentorganisationer, også når aktionerne udliciteres til medlemmer af producentorganisationen eller sammenslutningen af producentorganisationer. Forlader den tilsluttede producent producentorganisationen, sørger medlemsstaten for, at investeringen eller dens restværdi tilbagebetales. [...]

7. Investeringer og aktioner i forbindelse med forarbejdning af frugter og grøntsager til forarbejdede frugter og grøntsager kan være støtteberettigede, hvis investeringerne og aktionerne har de mål, der er nævnt i artikel 103c, stk. 1, i [forordning nr. 1234/2007], herunder de mål, der er nævnt i artikel 122, stk. 1, litra c), i samme forordning, og forudsat at de figurerer i den nationale strategi, jf. artikel 103f, stk. 2, i [forordning nr. 1234/2007].«

- 22 Artikel 64 i gennemførelsesforordning nr. 543/2011 med overskriften »Beslutning«, som uden væsentlig ændring gengiver artikel 65 i forordning nr. 1580/2007, har følgende ordlyd:

»1. Medlemsstatens myndigheder:

- a) godkender driftsfondenes beløb og de driftsprogrammer, der opfylder kravene i [forordning nr. 1234/2007] og i dette kapitel
- b) godkender driftsprogrammerne på den betingelse, at producentorganisationen accepterer visse ændringer, eller
- c) afviser driftsprogrammerne eller dele deraf.

2. Medlemsstaternes myndigheder træffer beslutning om driftsprogrammerne og driftsfondene senest den 15. december det år, de er forelagt.

Medlemsstaterne underretter producentorganisationerne om beslutningerne senest den 15. december.

Medlemsstaternes myndigheder kan dog efter behørig begrundelse udskyde fristen for at træffe beslutning om driftsprogrammer og driftsfonde til senest den 20. januar året efter anmodningens indgivelse. I godkendelsesbeslutningen kan det fastsættes, at udgifter kan være finansieringsberettigede fra den 1. januar året efter anmodningen.«

- 23 Denne forordnings artikel 65 med overskriften »Ændringer af driftsprogrammer for efterfølgende år« gengiver uden indholdsmæssige ændringer ordlyden af artikel 66 i forordning nr. 1580/2007. Artiklen bestemmer:

»1. Producentorganisationer kan hvert år senest den 15. september anmode om ændringer af driftsprogrammer, herunder om forlængelse af deres varighed, der skal anvendes fra den 1. januar det følgende år.

[...]

3. Medlemsstaternes myndigheder træffer beslutning om anmodninger om ændringer af driftsprogrammer senest den 15. december det år, anmodningen indgives.

Medlemsstaternes myndigheder kan dog efter behørig begrundelse udskyde fristen for at træffe beslutning om ændringer af driftsprogrammer til senest den 20. januar året efter anmodningen. I godkendelsesbeslutningen kan det fastsættes, at udgifter kan være finansieringsberettigede fra den 1. januar året efter anmodningen.«

- 24 Afdeling 4 i kapitel II i gennemførelsesforordning nr. 543/2011, der indeholder dennes artikel 68-72, omhandler støtte. I denne afdeling bestemmes følgende i den nævnte forordnings artikel 68 med overskriften »Godkendt støtte«, som gengiver ordlyden af artikel 69 i forordning nr. 1580/2007:

»1. Medlemsstaterne giver producentorganisationer og sammenslutninger af producentorganisationer meddelelse om den godkendte støtte, jf. artikel 103g, stk. 3, i [forordning nr. 1234/2007], senest den 15. december året før det år, som der anmodes om støtte for.

2. Finder artikel 64, stk. 2, tredje afsnit, eller artikel 65, stk. 3, andet afsnit, anvendelse, giver medlemsstaterne meddelelse om den godkendte støtte senest den 20. januar det år, som der anmodes om støtte for.«

- 25 Følgende fremgår af artikel 69 i gennemførelsesforordning nr. 543/2011 med overskriften »Støtteansøgninger«, som svarer til artikel 70 i forordning nr. 1580/2007:

»1. Producentorganisationerne indgiver deres ansøgning om støtte eller reststøtte til medlemsstatens myndigheder for hvert driftsprogram, der ansøges om støtte for, senest den 15. februar året efter det år, der ansøges om støtte for.

2. Støtteansøgningerne vedlægges dokumentation, der angiver:

[...]

b) den afsatte produktions værdi

[...]«

- 26 Det fremgår af artikel 70 i gennemførelsesforordning nr. 543/2011, som har overskriften »Udbetaling af støtte«, at »[m]edlemsstaterne udbetaler støtten senest den 15. oktober året efter det år, programmet gennemføres«.

- 27 Bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011 opregner aktioner og udgifter, der ikke er støtteberettigede i henhold til driftsprogrammer, jf. denne forordnings artikel 60, stk. 1. Bilagets punkt 23 nævner »[i]nvesteringer eller lignende aktioner, der ikke finder sted på bedrifter og/eller i lokaler tilhørende producentorganisationen, sammenslutningen af producentorganisationer eller deres tilsluttede producenter eller et datterselskab [...]«.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 28 ETG er en producentorganisation som omhandlet i forordning nr. 1234/2007. Ved skrivelser af 15. september 2009, 19. december 2009 og 14. januar 2010 indgav ETG en ansøgning om støtte til et driftsprogram for 2010-2014 til Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (forbundsminister for land- og skovbrug, miljø og vand, Østrig) (herefter »den kompetente østrigske myndighed«).

- 29 Blandt de aktioner, der var omfattet af denne støtte, var en spinatforarbejdningslinje, der anvendes til at forarbejde friskhøstet spinat til dybfrossen spinat. Denne forarbejdningslinje, som blev købt af ETG, blev anvendt på et område tilhørende Ardo Austria Frost GmbH (herefter »Ardo«), en af ETG's

samarbejdspartnere, der beskæftiger sig med forarbejdning og markedsføring af ETG's produkter. Driften af linjen skulle finde sted under ETG's »opsyn og ansvar«, og ifølge sidstnævnte var det nødvendige areal til denne forarbejdningslinje blevet »stillet til rådighed for ETG« af Ardo ved en låneaftale med henblik på opstilling og drift af maskinerne [som udgør forarbejdningslinjen].

- 30 Ved skrivelse af 19. januar 2010 godkendte den kompetente østrigske myndighed dette driftsprogram. Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager, Østrig) har i denne henseende præciseret, at det er ubestridt, at da denne myndighed således anså denne investering for berettiget til den pågældende støtte, vidste den, at den pågældende forarbejdningslinje ikke stod på en grund tilhørende ETG, men på Ardos område. Den forelæggende ret har derudover præciseret, at det nævnte driftsprogram var baseret på en beregning af den afsatte produktions værdi foretaget på grundlag af tal fra 2009, eftersom ETG først blev oprettet i løbet af 2009, og at denne værdi blev beregnet ved bl.a. at indbefatte »forarbejdningssomkostningerne«, der for den pågældende spinats vedkommende omfatter »udskæring, rensning, snitning, tørring, blanchering [...] [samt] nedfrysning«.
- 31 Der blev godkendt en række ændringer til det samme driftsprogram. Navnlig blev den referenceperiode, der dannede grundlag for beregningen af den afsatte produktions værdi, ændret ved skrivelse af 13. december 2013. Referenceåret 2009 blev erstattet med gennemsnittet for 2009-2011, idet den afsatte produktions værdi stadig medtog »forarbejdningssomkostningerne«.
- 32 Ved afgørelse af 12. oktober 2015 fastslog AMA, at investeringen i forarbejdningslinjen ikke var berettiget til den pågældende støtte i medfør af det i punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011 fastsatte kriterium om manglende støtteberettigelse, afviste følgelig udbetalingen af denne støtte for 2014, for så vidt som der var blevet ansøgt herom til investeringen, og påbød, at den af ETG allerede modtagne støtte herfor skulle tilbagebetales. ETG påklagede denne afgørelse til Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager).
- 33 Den forelæggende ret har indledningsvis anført at være i tvivl om den lovgivning, der skal finde anvendelse dels på fastlæggelsen af lovligheden af de udgifter, der er forbundet med den pågældende forarbejdningslinje, dels på beregningen af den afsatte produktions værdi. Selv om spørgsmålet om udgifternes lovlighed efter den forelæggende rets opfattelse synes at være reguleret i gennemførelsesforordning nr. 543/2011, er denne ret i tvivl om, hvorvidt den ændring, der ved ovennævnte skrivelse af 13. december 2013 blev foretaget i driftsprogrammet godkendt den 19. januar 2010 medfører, at den i gennemførelsesforordning nr. 543/2011 fastsatte nye metode til beregning af den afsatte produktions værdi finder anvendelse.
- 34 Med hensyn til sagens realitet har den forelæggende ret for det første rejst spørgsmålet om de eventuelle virkninger af de østrigske myndigheders forskellige skrivelser – nemlig skrivelsen om godkendelse af driftsprogrammet, skrivelsen om ændring af dette program og skrivelsen, hvorved ETG blev meddelt det godkendte støttebeløb – for størrelsen af den støtte, der skulle udbetales for 2014. Nærmere bestemt er retten i tvivl om, hvorvidt den skal betragte angivelsen i disse skrivelser af den afsatte produktions værdi som en bindende angivelse, der ikke kan efterprøves af den forelæggende ret inden for rammerne af den for retten verserende sag.
- 35 Den forelæggende ret har herved anført, at den ifølge østrigsk ret har kompetence til af egen drift at undersøge spørgsmålet om lovligheden af den afgørelse, der er anfægtet for den – selv på grundlag af et klagepunkt, der ikke er blevet fremført af ETG, og selv om selskabet ikke får medhold i sagen. Den forelæggende ret vil imidlertid ikke kunne foretage denne undersøgelse af egen drift, såfremt der allerede er taget stilling til spørgsmålet i en tidligere afgørelse, der er blevet endelig.
- 36 For det andet er den forelæggende ret i tvivl om lovligheden af beregningen af den afsatte produktions værdi – såvel i det tilfælde, hvor denne beregning reguleres ved gennemførelsesforordning nr. 543/2011, som i det tilfælde, hvor denne beregning reguleres ved forordning nr. 1580/2007.

- 37 For det tredje er den forelæggende ret i tvivl om, hvorvidt aktioner i forbindelse med forarbejdning af frugter og grøntsager kan omfattes af EU-støtte inden for rammerne af et driftsprogram fra en anerkendt frugt- og grøntsagsproducentorganisation, og i givet fald under hvilke betingelser.
- 38 For det fjerde er den forelæggende ret i tvivl om rækkevidden af det i punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011 fastsatte kriterium om manglende støtteberettigelse, navnlig under hensyn til de forskellige sprogversioner af forordningen. Den forelæggende ret har anført, at ETG blev meddelt afslag på støtten vedrørende forarbejdningsslinjen med den begrundelse, at »denne investering bestod af en foranstaltning, der er blevet gennemført på en grund tilhørende tredjemand«. Hvis dette punkt 23 blev fortolket således, at det udgør en absolut hindring for støtte til investeringer på en grund tilhørende tredjemand – dvs. uden at ansøgeren i det konkrete tilfælde kan godtgøre, at der foreligger legitime økonomiske grunde til at investere i en ejendom på en grund tilhørende tredjemand – kunne det imidlertid efter den forelæggende rets opfattelse være ugyldigt.
- 39 For det femte ønsker den forelæggende ret oplyst, om ETG, såfremt Domstolen måtte fortolke det nævnte punkt 23 som et »absolut udelukkelseskriterium« for investeringer, der finder sted på en grund tilhørende tredjemand, ikke desto mindre ville kunne påberåbe sig princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, eftersom de østrigske myndigheder ifølge den forelæggende ret hele tiden har været bekendt med, at ETG ville opstille den pågældende spinatforarbejdningsslinje på en grund tilhørende Ardo, og at de godkendte driftsprogrammet med kendskab hertil.
- 40 For det sjette og endelig har den forelæggende ret bemærket, at såfremt Domstolen måtte fortolke de pågældende bestemmelser til ugunst for ETG og/eller eventuelt erklære visse af disse ugyldige, kunne Domstolen blive stillet over for en begæring fra ETG om, at dommens tidsmæssige virkninger begrænses. Den forelæggende ret har i denne forbindelse anført, at den er i tvivl om, hvorledes den selv skal forholde sig til de argumenter, som ETG har udledt af retssikkerhedsprincippet, med henblik på at bestride den krævede tilbagebetaling eller med henblik på at opnå udbetaling af beløb, hvorom der er givet bindende tilsagn, såfremt Domstolen ikke måtte begrænse dommens tidsmæssige virkninger eller foretage en begrænsning, som ikke omfatter ETG.
- 41 Under disse omstændigheder har Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) a) Kræver artikel 65, 66 og 69 i [forordning nr. 1580/2007], samt (fra den 2[2].6.2011) artikel 64, 65 og 68 i [gennemførelsesforordning nr. 543/2011], at afgørelsen om godkendelse af driftsprogrammet og fondsbeløb eller en ændring af denne afgørelse samt afgørelsen om det »godkendte støttebeløb« ikke blot udstedes som meddelelse, men formelt som (i det mindste foreløbigt) bindende afgørelse, som allerede på forhånd, dvs. uafhængigt af en anfægtelse af den endelige afgørelse (i henhold til artikel 70 i forordning nr. 1580/2007 henholdsvis artikel 69 i [gennemførelsesforordning nr. 543/2011]) om ansøgningen om (slutafregnet) udbetaling af støtten, kan anfægtes af ansøgeren?
- b) Skal de bestemmelser i EU-retten, der er anført i [det første spørgsmål, litra a),] fortolkes således, at der ved udstedelsen af disse afgørelser (i afgørelsens normative del) også skal ske en bindende fastsættelse af værdien af den afsatte produktion?
- c) Skal EU-retten, navnlig artikel 69 og 70 i [gennemførelsesforordning nr. 543/2011], fortolkes således, at en ret, der skal træffe afgørelse vedrørende et søgsmål anlagt til prøvelse af en afgørelse truffet af en administrativ myndighed, ved hvilken der for en bestemt årsperiode i driftsprogrammet blev taget endelig stilling til ansøgningen om udbetaling af finansiel støtte inden for rammerne af et driftsprogram i henhold til artikel 103g, stk. 5, i [forordning nr. 1234/2007], som følge af en allerede foreliggende retskraftig afgørelse om godkendelse af driftsprogrammet og fondsbeløbene samt som følge af en afgørelse om det »godkendte støttebeløb«, er forhindret i at efterprøve spørgsmålet om lovligheden af beregningen af værdien af den afsatte produktion som basis for støtteløftet?

- d) Såfremt [det første spørgsmål, litra a), b) eller c),] besvares benægtende: Skal [forordning nr. 1234/2007], navnlig del IX (»Frugt og grøntsager«, navnlig i forbindelse med »KN-kode ex 0709 [...] Andre grøntsager, friske eller kølede [...]«) og X (»Forarbejdede frugter og grøntsager«, i forbindelse med »KN-kode ex 0710 [...] Grøntsager, [...] frosne«) i bilag I til forordningen fortolkes således, at forarbejdede grøntsager, der fremkommer som summen af de processer, der finder sted efter høst, nemlig rensning, snitning, blanchering og nedfrysning, ikke skal klassificeres som produkter, der er omfattet af del IX i bilag I, men som produkter, der er omfattet af del X i bilag I?
 - e) Såfremt [det første spørgsmål, litra d),] besvares bekræftende: Skal begrebet »værdien af den afsatte produktion« i artikel 103d, stk. 2, i [forordning nr. 1234/2007] fortolkes således, at denne værdi skal beregnes således, at det kun er værdien af produktionen, der skal beregnes, men med fradrag af den værdi, der vedrører forarbejdningen, idet værdien af den proces, der består i at forvandle de høstede, rensede, snittede og blancherede grøntsager til dybfrosne grøntsager, fratrækkes?
 - f) Skal artikel 51, stk. 7, i [gennemførelsesforordning nr. 543/2011] fortolkes således, at en producentorganisation, der har indgivet et driftsprogram for årene 2010-2014, som blev godkendt før den 20. januar 2010, men for hvilket der på et senere tidspunkt (den 13.12.2013) skete en ændring af godkendelsen, for så vidt som programmet blev omlagt til en anden beregningsmåde for værdien af den afsatte produktion, med hensyn til betingelserne for beregningen af værdien af den afsatte produktion også efter denne ændring af driftsprogrammet (dvs. med hensyn til den støtte, der skal udbetales i 2014) stadig kan påberåbe sig den »lovgivning, der gjaldt i 2008«?
 - g) Såfremt [det første spørgsmål, litra e) og f),] besvares bekræftende: Er artikel 52, stk. 6, litra a), og artikel 21, stk. 1, litra i), i [forordning nr. 1580/2007] ugyldige, for så vidt som der heri inddrages trin i bearbejdningen af høstede grøntsager, ved hvilke disse grøntsager forarbejdes til et »andet produkt som anført i bilag I til EF-traktaten«?
 - h) Såfremt [det første spørgsmål, litra f),] besvares benægtende (og uafhængigt af besvarelsen af de øvrige spørgsmål): Er artikel 50, stk. 3, litra d), i [gennemførelsesforordning nr. 543/2011] ugyldig?
- 2) a) Skal artikel 103c i [forordning nr. 1234/2007] fortolkes således, at det inden for rammerne af et »driftsprogram i frugt- og grøntsagssektoren« kun er tilladt at støtte produktionen af produkter, der kan klassificeres som produkter, der er omfattet af del IX i bilag I [til denne forordning], men ikke at støtte investeringer i forarbejdningen af sådanne produkter?
- b) Såfremt [det andet spørgsmål, litra a),] besvares benægtende: Under hvilke betingelser og i hvilket omfang tillader artikel 103c i [forordning nr. 1234/2007] en sådan støtte til investeringer i forarbejdningen?
- c) Er artikel 60, stk. 7, i [gennemførelsesforordning nr. 543/2011] ugyldig?
- 3) a) Skal punkt 23 i bilag IX til [gennemførelsesforordning nr. 543/2011] fortolkes således, at udelukkelsen fra støtte alene følger af [...] den fysiske placering på fremmed ejendom?
- b) Såfremt [det tredje spørgsmål, litra a),] besvares bekræftende: Er punkt 23 i bilag IX til [gennemførelsesforordning nr. 543/2011] ugyldig[t]?
- c) Såfremt [det tredje spørgsmål, litra a),] besvares bekræftende og [det tredje spørgsmål, litra b),] benægtende: Er ordningen i punkt 23 i bilag IX til [gennemførelsesforordning nr. 543/2011] en præcis eller entydig bestemmelse, for så vidt som den berettigede forventning hos en erhvervsdrivende, der [har modtaget] støtte til aktiviteter, der er blevet gennemført på fremmed grund, men hører til den pågældendes bedrift, ikke er beskyttet på trods af, at nationale myndigheder med kendskab til omstændighederne har givet tilsagn om eller bevilget støtten?
- 4) Indebærer den omstændighed, at Domstolen ikke begrænser virkningerne af en dom til fordel for den berørte part (som omhandlet i artikel 264, stk. 2, TEUF) for så vidt angår en dom, der medfører retlige ulemper for en berørt part som følge af en ny fortolkning af EU-retten eller af, at

en EU-retsakt, der hidtil er blevet anset for gyldig, erklæres for ugyldig, at den berørte ikke har mulighed for ved den nationale ret i det konkrete tilfælde at påberåbe sig retssikkerhedsprincippet, når det er godtgjort, at den berørte var i god tro?»

Om de præjudicielle spørgsmål

Det tredje spørgsmål, litra a)

- 42 Med det tredje spørgsmål, litra a), der skal behandles først, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011 skal fortolkes således, at den omstændighed alene, at en investering, der gennemføres inden for rammerne af et driftsprogram som omhandlet i denne forordnings artikel 60, stk. 1, finder sted på en grund, som ejes af en tredjemand og ikke af den pågældende producentorganisation, i henhold til den første af disse bestemmelser udgør en grund til, at de udgifter, som denne producentorganisation har afholdt i forbindelse med denne investering, ikke er støtteberettigede.
- 43 Det skal i denne forbindelse indledningsvis bemærkes, at det er AMA's afgørelse af 12. oktober 2015 vedrørende udbetaling af restbeløbet for den finansielle støtte fra EU for 2014 inden for rammerne af et driftsprogram for årene 2010-2014, idet dette program blev godkendt den 19. januar 2010, dvs. inden vedtagelsen af gennemførelsesforordning nr. 543/2011, som er anfægtet ved den forelæggende ret. I mangel af overgangsbestemmelser, som foreskriver noget andet, og under hensyntagen til, at forordning nr. 1580/2007 blev ophævet ved artikel 149 i gennemførelsesforordning nr. 543/2011, hvori det præciseres, at henvisninger til forordning nr. 1580/2007 gælder som henvisninger til gennemførelsesforordning nr. 543/2011, skal det imidlertid fastslås, at spørgsmålet om lovligheden af aktioner foretaget og udgifter afholdt på grundlag af udbetalingen af denne støtte for 2014 er omfattet af bestemmelserne i gennemførelsesforordning nr. 543/2011.
- 44 I øvrigt har punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011, der, som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen og af de nationale sagsakter, der er fremsendt til Domstolen, udgør den bestemmelse, på grundlag af hvilken købet af den pågældende forarbejdningslinje blev anset for ikke at være berettiget til den i hovedsagen omhandlede støtte, og som har erstattet punkt 22 i bilag VIII til forordning nr. 1580/2007, ikke medført nogen relevant ændring af den sidstnævnte bestemmelse med henblik på den foreliggende sag.
- 45 Ifølge punkt 22 i bilag VIII til forordning nr. 1580/2007 var investeringer eller lignende initiativer, der ikke »var rettet mod« bl.a. producentorganisationens »bedrift«, således ikke støtteberettigede i henhold til driftsprogrammerne, mens punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011 ikke blot omfatter bedriften, men ligeledes »lokaler« tilhørende en sådan organisation. Hvis en investering er omfattet af det i dette punkt 23 fastsatte kriterium om manglende støtteberettigelse, var den derfor nødvendigvis også omfattet af det tilsvarende kriterium i henhold til det nævnte punkt 22.
- 46 Det skal vedrørende den anmodede fortolkning bemærkes, at ifølge artikel 60, stk. 1, i gennemførelsesforordning nr. 543/2011 må driftsprogrammer ikke indeholde aktioner eller udgifter, der er anført på listen i denne forordnings bilag IX. I punkt 23 i dette bilag IX nævnes blandt aktioner og udgifter, der ikke er støtteberettigede i henhold til disse driftsprogrammer, »[i]nvesteringer eller lignende aktioner, der ikke finder sted på bedrifter og/eller i lokaler tilhørende producentorganisationen, sammenslutningen af producentorganisationer eller deres tilsluttede producenter eller et datterselskab som omhandlet i [den nævnte forordnings] artikel 50, stk. 9«.
- 47 I det foreliggende tilfælde fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at Ardo, på hvis grund den i hovedsagen omhandlede forarbejdningslinje er opstillet, er en tredjemand i forhold til den i hovedsagen omhandlede producentorganisation, ETG. For at besvare det forelagte spørgsmål skal det

under disse omstændigheder alene afgøres, om udtrykket »på bedrifter og/eller i lokaler tilhørende producentorganisationen« alene omfatter bedrifter og/eller lokaler, som er ejet af producentorganisationen, eller om en anden fortolkning kan komme i betragtning.

- 48 Det følger såvel af kravene om en ensartet anvendelse af EU-retten som af lighedsprincippet, at en bestemmelse i EU-retten, som ikke indeholder nogen udtrykkelig henvisning til medlemsstaternes ret med henblik på at fastlægge dens betydning og rækkevidde, normalt skal undergives en selvstændig og ensartet fortolkning i hele EU (dom af 21.12.2011, Ziolkowski og Szeja, C-424/10 og C-425/10, EU:C:2011:866, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis).
- 49 Gennemførelsesforordning nr. 543/2011 definerer ikke, hvorledes investeringer, der finder sted »på bedrifter og/eller i lokaler tilhørende producentorganisationen« skal forstås, og den henviser heller ikke til national ret med hensyn til den betydning af disse ord, der skal lægges til grund. Disse skal således med henblik på anvendelsen af denne forordning anses for at betegne et selvstændigt begreb i EU-retten, som skal fortolkes ensartet på samtlige medlemsstaters område.
- 50 Ifølge Domstolens faste praksis bør fastlæggelsen af betydningen og rækkevidden af udtryk, som ikke er defineret i EU-retten, ske efter deres sædvanlige betydning i almindelig sprogbrug, idet der skal tages hensyn til den kontekst, hvori de anvendes, og de mål, der forfølges med den lovgivning, som de udgør en del af (dom af 10.3.2005, EasyCar, C-336/03, EU:C:2005:150, præmis 21, og af 3.9.2014, Deckmyn og Vrijheidsfonds, C-201/13, EU:C:2014:2132, præmis 19 og den deri nævnte retspraksis), og idet det er udelukket, at en bestemmelses ordlyd i tvivlstilfælde betragtes isoleret i en af dens sprogversioner (jf. i denne retning dom af 16.7.2009, Horvath, C-428/07, EU:C:2009:458, præmis 35 og den deri nævnte retspraksis, og af 11.6.2015, Pfeifer & Langen, C-51/14, EU:C:2015:380, præmis 34).
- 51 I det foreliggende tilfælde giver det pågældende udtryks sædvanlige betydning ikke i sig selv mulighed for på forhånd at give en entydig fortolkning heraf. Dette udtryk kan således i sædvanligt sprogbrug og ifølge de forskellige sprogversioner henvise til en bedrift eller til et lokale, der ejes af den pågældende producentorganisation, eller mere generelt omfatte en bedrift eller et lokale, hvorover producentorganisationen udøver en form for kontrol.
- 52 Imidlertid fremgår det for det første klart af den kontekst, hvori punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011 indgår, at investeringer, der finder sted på bedrifter og/eller i lokaler tilhørende tredjemand i forhold til den pågældende producentorganisation, i princippet ikke – end ikke delvist – kan være berettiget til støtte i henhold til et driftsprogram.
- 53 Det fremgår af denne forordnings artikel 60, stk. 6, at hvis der foretages investeringer i bedrifter og/eller i bedriftslokaler tilhørende producenter, som er tilsluttet producentorganisationen, skal medlemsstaten, bortset fra i behørigt begrundede tilfælde, sørge for, at investeringen eller dens restværdi tilbagebetales, hvis den tilsluttede producent forlader producentorganisationen. Det fremgår ligeledes af 42. betragtning til den nævnte forordning, at det for at undgå, at en privatperson, der afbryder tilknytningen til producentorganisationen i en investerings levetid, opnår en urimelig berigelse, bør tillades organisationen at inddrive restværdien af investeringen.
- 54 For det andet viser de mål, som forfølges med gennemførelsesforordning nr. 543/2011, ligeledes, at alene producentorganisationer, der er anerkendt i overensstemmelse med EU-retten, kan modtage finansiel støtte fra EU. I denne henseende skal der – ud over til 42. betragtning til denne forordning, hvis indhold er gengivet i denne doms foregående præmis – henvises til, at der ved den nævnte forordning fastsættes gennemførelsesbestemmelser til forordning nr. 1234/2007 for frugt og grøntsager og forarbejdede frugter og grøntsager. Det følger imidlertid af sidstnævnte forordnings artikel 103b, at finansiering af frugt- og grøntsagsproducentorganisationers driftsfonde, som den finansielle støtte fra EU kan bidrage til, kun kan anvendes til finansiering af driftsprogrammer, som medlemsstaterne har godkendt i henhold til samme forordnings artikel 103g.

- 55 Det ville være åbenbart uforeneligt med opbygningen af gennemførelsesforordning nr. 543/2011, som anført i denne doms præmis 52 og 53, og med dette formål, at tredjemand kunne modtage denne finansielle støtte. Dette ville imidlertid være tilfældet, hvis det blev lagt til grund, at investeringer, med hensyn til hvilke det ikke kan sikres, at de udelukkende ydes til den pågældende producentorganisation, er berettigede til denne støtte.
- 56 Selv om det i denne henseende er korrekt, at den omstændighed alene, at producentorganisationen ikke ejer den bedrift eller det lokale, hvor investeringen finder sted, ikke nødvendigvis i princippet er tilstrækkelig til at bevise, at det ikke kan sikres, at denne investering udelukkende har fundet sted til fordel for denne organisation, er det, for at den pågældende investering kan betragtes som en støtteberettiget udgift i henhold til et driftsprogram som omhandlet i artikel 60, stk. 1, i gennemførelsesforordning nr. 543/2011, i det mindste afgørende, at den finder sted på en bedrift og/eller i et lokale, der såvel retligt som faktisk er undergivet denne organisations enekontrol, således at enhver udnyttelse af denne investering til fordel for en tredjemand er udelukket.
- 57 Punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011 skal derfor, for så vidt som det henviser til investeringer, der finder sted »på bedrifter og/eller i lokaler tilhørende producentorganisationen«, fortolkes således, at det vedrører investeringer, der finder sted på bedrifter og/eller i lokaler, der såvel retligt som faktisk er undergivet den pågældende producentorganisations enekontrol, således at enhver udnyttelse af disse investeringer til fordel for en tredjemand er udelukket.
- 58 Som Europa-Kommissionen har gjort gældende, gjorde kun denne fortolkning det muligt at beskytte EU's finansielle interesser og undgå konkurrencefordrejning mellem grøntsagsproducentorganisationerne.
- 59 I det foreliggende tilfælde fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at selv om den i hovedsagen omhandlede forarbejdningslinje blev købt af ETG og anvendt under sidstnævntes »opsyn og ansvar«, blev denne forarbejdningslinje opstillet på en grund tilhørende Ardo, der blev »stillet til rådighed for ETG af Ardo ved en låneaftale med henblik på opstilling og drift af maskinerne [som udgør forarbejdningslinjen]«. Den pågældende investering synes af denne grund ikke at have fundet sted på en bedrift og/eller i et lokale, der såvel retligt som faktisk er undergivet ETG's enekontrol, således at enhver udnyttelse af denne investering til fordel for en tredjemand er udelukket. Anvendelsen af det i punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011 fastsatte kriterium om manglende støtteberettigelse må derfor være berettiget.
- 60 Det skal i denne forbindelse også fremhæves, at den angivelige forekomst af »legitime økonomiske grunde«, som skulle begrunde, at den i hovedsagen omhandlede investering har fundet sted på en bedrift og/eller i et lokale tilhørende tredjemand, hvorover den pågældende producentorganisation ikke udøver enekontrol, under ingen omstændigheder gør det muligt at antage, at dette kriterium om manglende støtteberettigelse ikke finder anvendelse i nærværende sag. Det samme gælder for bogføringen af denne investering hos den pågældende producentorganisation og en angivelig »økonomisk henføring« af den nævnte investering til driften af producentorganisationen, eller på grund af, at der foreligger en »driftsmæssig forbindelse mellem den samme investering og denne organisation. Sådanne grunde gør det således på ingen måde muligt at sikre, at den i hovedsagen omhandlede investering ikke anvendes til fordel for en tredjemand.

- 61 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det tredje spørgsmål, litra a), besvares med, at punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011, for så vidt som det henviser til investeringer, der finder sted »på bedrifter og/eller i lokaler tilhørende producentorganisationen«, skal fortolkes således, at:
- den omstændighed alene, at en investering, der gennemføres inden for rammerne af et driftsprogram som omhandlet i denne forordnings artikel 60, stk. 1, finder sted på en grund, som ejes af en tredjemand og ikke af den pågældende producentorganisation, i princippet ikke i henhold til den første af disse bestemmelser udgør en grund til, at de udgifter, som denne producentorganisation har afholdt i forbindelse med denne investering, ikke er støtteberettigede
 - punkt 23 i dette bilag IX vedrører investeringer, der finder sted på bedrifter og/eller i lokaler, der såvel retligt som faktisk er undergivet denne producentorganisations enekontrol, således at enhver udnyttelse af disse investeringer til fordel for en tredjemand er udelukket.

Det tredje spørgsmål, litra b)

- 62 Som det fremgår af betragtningerne anført af den forelæggende ret i dennes anmodning om præjudiciel afgørelse, stilles det tredje spørgsmål, litra b), kun for det tilfælde, at punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011 måtte fortolkes således, at den omstændighed alene, at den i hovedsagen omhandlede producentorganisation ikke ejer den grund, hvor en investering, der gennemføres inden for rammerne af et driftsprogram som omhandlet i denne forordnings artikel 60, stk. 1, finder sted, i henhold til den første af disse bestemmelser udgør en grund til, at de udgifter, som denne producentorganisation har afholdt i forbindelse med denne investering, ikke er berettiget til den pågældende støtte.
- 63 Det følger af besvarelsen af det tredje spørgsmål, litra a), at en sådan fortolkning ikke kan komme i betragtning. Under disse omstændigheder er det ufornuddent at besvare det tredje spørgsmål, litra b).

Det tredje spørgsmål, litra c)

- 64 Det tredje spørgsmål, litra c), forelægges ligeledes kun for det tilfælde, at punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011 måtte fortolkes således, at den omstændighed alene, at den i hovedsagen omhandlede producentorganisation ikke ejer den grund, hvor en investering, der gennemføres inden for rammerne af et driftsprogram som omhandlet i denne forordnings artikel 60, stk. 1, finder sted, i henhold til den første af disse bestemmelser udgør en grund til, at de udgifter, som denne producentorganisation har afholdt i forbindelse med denne investering, ikke er berettiget til den pågældende støtte.
- 65 Som det allerede er fastslået i denne doms præmis 63, kan en sådan fortolkning ikke komme i betragtning. Med dette tredje spørgsmål, litra c), ønsker den forelæggende ret reelt oplyst, om ETG under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede kan påberåbe sig princippet om beskyttelse af den berettigede forventning med hensyn til lovligheden af den støtte, der blev ydet eller lovet den vedrørende den pågældende investering. Som anført i denne doms præmis 59, synes det i punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011 fastsatte kriterium om manglende støtteberettigelse at finde anvendelse på denne investering, om end med en anden begrundelse end den, der lægges til grund af den forelæggende ret. Det tredje spørgsmål, litra c), er derfor fortsat relevant og skal besvares.
- 66 Med det nævnte spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om princippet om beskyttelse af den berettigede forventning skal fortolkes således, at det er til hinder for, at den kompetente nationale myndighed under omstændigheder som de i hovedsagen foreliggende for det første nægter at udbetale restbeløbet for den finansielle støtte, som en producentorganisation har

ansøgt om til en investering, der i sidste ende ikke blev anset for at være berettiget til denne støtte i medfør af punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011, og for det andet kræver, at denne producentorganisation tilbagebetaler den allerede modtagne støtte for denne investering.

- 67 De i hovedsagen omhandlede omstændigheder er kendetegnet ved, at da den kompetente østrigske myndighed godkendte det pågældende driftsprogram og således fandt, at investeringen vedrørende købet af den i hovedsagen omhandlede forarbejdningslinje som sådan var berettiget til den ansøgte støtte, og da myndigheden foretog de første delvise udbetalinger vedrørende denne investering, havde denne myndighed fuldt kendskab til de omstændigheder, hvorunder denne forarbejdningslinje ville blive opstillet og benyttet.
- 68 I denne forbindelse skal det bemærkes, at det ville være uforeneligt med den pligt, som de nationale myndigheder har til at tilbagesøge beløb, der er udbetalt med urette eller på grund af uregelmæssigheder, at en medlemsstat kunne udøve et skøn med hensyn til, om det er hensigtsmæssigt at kræve tilbagebetaling af EU-midler, der er udbetalt med urette eller på grund af uregelmæssigheder (jf. i denne retning bl.a. dom af 21.9.1983, Deutsche Milchkontor m.fl., 205/82-215/82, EU:C:1983:233, præmis 22).
- 69 Princippet om beskyttelse af den berettigede forventning kan ifølge Domstolens faste praksis ikke påberåbes over for en præcis bestemmelse i en EU-retsakt, og den omstændighed, at en national myndighed, der anvender EU-retten, har handlet i strid hermed, kan ikke skabe en berettiget forventning hos en erhvervsdrivende om en behandling, der strider mod EU-retten (dom af 1.4.1993, Lageder m.fl., C-31/91 – C-44/91, EU:C:1993:132, præmis 35, og af 20.6.2013, Agroferm, C-568/11, EU:C:2013:407, præmis 52).
- 70 I det foreliggende tilfælde følger det af analysen af det tredje spørgsmål, litra a), at den pågældende støtte blev ydet i strid med bestemmelsen i punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011, fortolket under hensyntagen til den sammenhæng, hvori denne bestemmelse indgår, og det relevante formål med den gældende lovgivning.
- 71 Da det pågældende driftsprogram blev godkendt, var det desuden allerede blevet fastslået, at inden for rammerne af finansieringen af den fælles landbrugspolitik måtte betingelserne for at anerkende udgifter som påhvilende EU fortolkes indskrænkende, idet en gennemførelse af den fælles landbrugspolitik, der sikrer, at de erhvervsdrivende i medlemsstaterne behandles lige, er til hinder for, at en medlemsstats nationale myndigheder i kraft af en vid fortolkning af en bestemt retsforskrift begunstiger de erhvervsdrivende i denne medlemsstat (jf. i denne retning dom af 27.2.1985, Italien mod Kommissionen, 55/83, EU:C:1985:84, præmis 31 og deri nævnte retspraksis, og af 6.11.2014, Nederlandene mod Kommissionen, C-610/13 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2014:2349, præmis 41).
- 72 Henset til disse forhold må det fastslås, at punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011 udgør en bestemmelse, over for hvilket princippet om beskyttelse af den berettigede forventning ikke kan påberåbes.
- 73 I øvrigt kunne den kompetente østrigske myndighed ikke gyldigt forpligte sig til at yde ETG en behandling, der strider imod EU-retten.
- 74 Med sin godkendelse af det pågældende driftsprogram og de første udbetalinger vedrørende den i hovedsagen omhandlede investering kunne den nævnte nationale myndighed følgelig ikke skabe en berettiget forventning hos ETG – uafhængigt af dennes gode tro – om en behandling, der strider imod EU-retten.
- 75 Henset til ovenstående betragtninger skal det tredje spørgsmål, litra c), besvares med, at princippet om beskyttelse af den berettigede forventning skal fortolkes således, at det ikke er til hinder for, at den kompetente nationale myndighed under omstændigheder som de i hovedsagen foreliggende for det

første nægter at udbetale restbeløbet for den finansielle støtte, som en producentorganisation har ansøgt om til en investering, der i sidste ende ikke blev anset for at være berettiget til denne støtte i medfør af punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011, og for det andet kræver, at denne producentorganisation tilbagebetaler den allerede modtagne støtte for denne investering.

Det første spørgsmål, litra a)- h)

- 76 Med det første spørgsmål, litra a)-c), ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 65, 66 og 69 i forordning nr. 1580/2007 og artikel 64, 65 og 68-70 i gennemførelsesforordning nr. 543/2011 skal fortolkes således, at de, når en national ret under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede skal træffe afgørelse vedrørende et søgsmål anlagt til prøvelse af en afgørelse truffet af en national myndighed, ved hvilken der blev taget stilling til en ansøgning indgivet i overensstemmelse med artikel 103g, stk. 5, i forordning nr. 1234/2007 om udbetaling af restbeløbet for den finansielle støtte inden for rammerne af et driftsprogram, er til hinder for, at den pågældende ret i forbindelse med dette søgsmål af egen drift undersøger spørgsmålet om lovligheden af beregningsmetoden for værdien af den afsatte produktion. For det tilfælde, at dette første spørgsmål, litra a)-c), måtte besvares benægtende, har den forelæggende ret stillet det første spørgsmål, litra d)-h).
- 77 Det skal imidlertid fastslås, at dette første spørgsmål, litra a)-c), og følgelig dette første spørgsmål, litra d)-h), kun er relevant for det tilfælde, at det følger af besvarelsen af det tredje spørgsmål, litra a), at det i punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011 fastsatte kriterium om manglende støtteberettigelse ikke kunne anvendes på den i hovedsagen omhandlede investering. Det fremgår imidlertid af besvarelsen af dette tredje spørgsmål, litra a), at dette ikke er tilfældet.
- 78 Det er derfor ufornuddent at besvare det første spørgsmål, litra a)-h).

Det andet spørgsmål, litra a)-c)

- 79 Med det andet spørgsmål, litra a) og b), ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 103c i forordning nr. 1234/2007 skal fortolkes således, at den er til hinder for, at der inden for rammerne af et driftsprogram i frugt- og grøntsagssektoren som omhandlet i denne artikel ydes finansiell støtte fra EU til investeringer i forarbejdningen af frugter og grøntsager, og hvis ikke, under hvilke betingelser og i hvilket omfang en sådan støtte er tilladt. Med det andet spørgsmål, litra c), ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 60, stk. 7, i gennemførelsesforordning nr. 543/2011, som fastsætter, at visse investeringer og aktioner i forbindelse med forarbejdning af frugter og grøntsager til forarbejdede frugter og grøntsager på visse betingelser kan være støtteberettigede, er gyldig.
- 80 Ifølge Domstolens faste praksis er der en formodning for, at de spørgsmål om EU-retten fortolkning, som den nationale ret har forelagt på baggrund af de retlige og faktiske omstændigheder, som den har ansvaret for at fastlægge – og hvis rigtighed det ikke tilkommer Domstolen at efterprøve – er relevante. Domstolen kan kun afvise en anmodning fra en national ret, såfremt det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af EU-retten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, når problemet er af hypotetisk karakter, eller når Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en saglig korrekt besvarelse af de forelagte spørgsmål (dom af 16.12.2008, Cartesio, C-210/06, EU:C:2008:723, præmis 67, og af 29.1.2013, Radu, C-396/11, EU:C:2013:39, præmis 22). Det samme gør sig gældende, når de forelagte spørgsmål vedrører gyldigheden af en bestemmelse i EU-retten (jf. i denne retning dom af 10.12.2002, British American Tobacco (Investments) og Imperial Tobacco, C-491/01, EU:C:2002:741, præmis 34 og 35 og den deri nævnte retspraksis).

- 81 I det foreliggende tilfælde fremgår det af forelæggelsesafgørelsen og af de nationale sagsakter, der er fremsendt til Domstolen, at den eneste begrundelse, som afslaget i den i hovedsagen anfægtede afgørelse på udbetaling af restbeløbet for støtten til den pågældende forarbejdningsslinje og anmodningen om at tilbagebetale den allerede modtagne støtte for denne forarbejdningsslinje er baseret på, består i en anvendelse af det i punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011 fastsatte kriterium om manglende støtteberettigelse.
- 82 En besvarelse af det andet spørgsmål, litra a)-c), under denne omstændighed ville åbenbart svare til at afgive et responsum om et hypotetisk spørgsmål, hvilket ikke er foreneligt med den opgave, som Domstolen er blevet tildelt i forbindelse med det retslige samarbejde, der er indført ved artikel 267 TEUF (dom af 24.10.2013, Stoilov i Ko, C-180/12, EU:C:2013:693, præmis 47 og den deri nævnte retspraksis, og i denne retning dom af 7.11.2013, Romeo, C-313/12, EU:C:2013:718, præmis 39 og 40).
- 83 Følgelig er det uforholdende at besvare det andet spørgsmål, litra a)-c).

Det fjerde spørgsmål

- 84 Med det fjerde spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om EU-retten under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede skal fortolkes således, at den – såfremt de tidsmæssige virkninger af nærværende dom ikke begrænses – er til hinder for, at der tages hensyn til retssikkerhedsprincippet med henblik på at udelukke tilbagebetaling af urigtigt udbetalt støtte.
- 85 Det skal indledningsvis konstateres, at dette spørgsmål er baseret på den forudsætning, at Domstolen ikke har begrænset de tidsmæssige virkninger af nærværende dom. Imidlertid har ETG i det væsentlige anmodet om en sådan begrænsning for det tilfælde, at Domstolen måtte fastslå, at en af de i hovedsagen omhandlede EU-retlige bestemmelser er ugyldig. I nærværende dom har Domstolen dog begrænset sig til at foretage en fortolkning af visse EU-retlige bestemmelser.
- 86 Den østrigske regering har derimod anmodet Domstolen om at begrænse nærværende doms tidsmæssige virkninger, især for det tilfælde, at Domstolen måtte fastslå, at punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011 skal fortolkes således, at investeringer på en grund tilhørende tredjemand ikke er støtteberettigede. Som det fremgår af nærværende doms præmis 59 og 61, synes de i hovedsagen omhandlede investeringer imidlertid ikke at være støtteberettigede, eftersom de finder sted på bedrifter og/eller i lokaler, der ikke er undergivet den pågældende producentorganisations enekontrol. Der skal derfor tages stilling til denne anmodning.
- 87 Den østrigske regering har til støtte herfor henvist til risikoen for alvorlige økonomiske følgevirkninger for sagsøgeren i hovedsagen, som kunne blive opløst, og for frugt- og grøntsagssektoren som helhed. Desuden henvises der i punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011 i mange sprogversioner til en driftsmæssig forbindelse mellem producentorganisationen og den pågældende investering, hvilket skaber en objektiv og betydelig usikkerhed vedrørende EU-rettenes rækkevidde.
- 88 Det fremgår af fast retspraksis, at den fortolkning, som Domstolen foretager af en EU-retlig bestemmelse under udøvelse af sin kompetence i henhold til artikel 267 TEUF, begrænser sig til at belyse og præcisere denne bestemmelses betydning og rækkevidde, således som den skal forstås og anvendes, henholdsvis burde have været forstået og anvendt siden sin ikrafttræden. Det følger heraf, at den således fortolkede bestemmelse kan og skal anvendes af retten endog i forbindelse med retsforhold, der er stiftet og består, før der afsiges dom vedrørende fortolkningsanmodningen, såfremt betingelserne for at forelægge en tvist om anvendelsen af den nævnte bestemmelse i øvrigt er opfyldt (dom af 15.3.2005, Bidar, C-209/03, EU:C:2005:169, præmis 66 og deri nævnte retspraksis, og af 22.9.2016, Microsoft Mobile Sales International m.fl., C-110/15, EU:C:2016:717, præmis 59 og den deri nævnte retspraksis).

- 89 Domstolen vil kun undtagelsesvis i henhold til et almindeligt retssikkerhedsprincip, der er sikret i Unionens retsorden, finde anledning til at begrænse borgernes mulighed for at påberåbe sig en således fortolket bestemmelse med henblik på anfægtelse af tidligere i god tro stiftede retsforhold. For at der kan træffes bestemmelse om en sådan begrænsning, skal to hovedbetingelser være opfyldt, nemlig at de berørte parter skal være i god tro, og at der skal være fare for alvorlige forstyrrelser (dom af 15.3.2005, Bidar, C-209/03, EU:C:2005:169, præmis 67 og den deri nævnte retspraksis, og af 22.9.2016, Microsoft Mobile Sales International m.fl., C-110/15, EU:C:2016:717, præmis 60 og den deri nævnte retspraksis).
- 90 Konkret har Domstolen kun truffet en sådan bestemmelse under ganske bestemte omstændigheder, hvor der ellers var risiko for alvorlige økonomiske følger, navnlig fordi der var stiftet mange retsforhold i god tro i henhold til de pågældende retsforskrifter, som blev anset for at være lovligt i kraft, og fordi det fremgik, at borgerne og de nationale myndigheder var blevet tilskyndet til at følge en adfærd, som ikke var i overensstemmelse med EU-retten, på grund af en objektiv og betydelig usikkerhed vedrørende de EU-retlige bestemmelsers rækkevidde, en usikkerhed, som de øvrige medlemsstater eller Europa-Kommissionen eventuelt selv havde bidraget til med den af dem fulgte adfærd (dom af 15.3.2005, Bidar, C-209/03, EU:C:2005:169, præmis 69 og den deri nævnte retspraksis, og af 22.9.2016, Microsoft Mobile Sales International m.fl., C-110/15, EU:C:2016:717, præmis 61 og den deri nævnte retspraksis).
- 91 I øvrigt påhviler det den medlemsstat, der har anmodet om en begrænsning af en præjudiciel doms tidsmæssige virkninger, at fremlægge en opgørelse for Domstolen, som påviser, at der foreligger en risiko for alvorlige økonomiske følger (dom af 7.7.2011, Nisipeanu, C-263/10, ikke trykt i Sml., EU:C:2011:466, præmis 34 og den deri nævnte retspraksis, og analogt dom 9.4.2014, T-Mobile Austria, C-616/11, EU:C:2014:242, præmis 53).
- 92 I nærværende sag har den østrigske regering i anmodningen om at begrænse nærværende doms tidsmæssige virkninger, der tillige er indgivet for det tilfælde, at Domstolen havde erklæret en eller flere af de bestemmelser, som den forelæggende ret har henvist til, ugyldige, overhovedet ikke nærmere præciseret, på hvilken måde fortolkningen i nærværende doms præmis 61 i sig selv kan medføre en risiko for alvorlige økonomiske følger. Den østrigske regering har herved blot generelt henvist til, at den manglende begrænsning af nærværende doms tidsmæssige virkninger »potentielt kunne få fatale konsekvenser«, og påberåbt sig »et stort antal retsforhold« uden at vedlægge den mindste oplysning om antallet af eventuelt berørte producentorganisationer eller om de eventuelt omhandlede beløb.
- 93 Følgelig må det fastslås, at der ikke foreligger nogen risiko for alvorlige økonomiske følger som omhandlet i den ovenfor i præmis 89 og 90 nævnte retspraksis, der kan berettige en begrænsning af nærværende doms tidsmæssige virkninger. Følgelig, og uden at det er nødvendigt at efterprøve, hvorvidt det første kriterium i disse præmisser er opfyldt, er der ikke grundlag for at begrænse nærværende doms tidsmæssige virkninger.
- 94 Med hensyn til spørgsmålet, om ETG under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede ikke desto mindre kan påberåbe sig retssikkerhedsprincippet ved den forelæggende ret, bemærkes, at det i henhold til artikel 4, stk. 3, TEU påhviler medlemsstaterne at sikre gennemførelsen af EU-bestemmelserne på deres områder, især inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik (jf. analogt dom af 16.7.1998, Oelmühle og Schmidt Söhne, C-298/96, EU:C:1998:372, præmis 23 og deri nævnte retspraksis).
- 95 Det fremgår endvidere af artikel 9, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005 af 21. juni 2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik (EUT 2005, L 209, s. 1), som blev nævnt af AMA i den i hovedsagen anfægtede afgørelse, og hvis bestemmelser i det væsentlige blev gengivet i artikel 58, stk. 1 og 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 352/78, (EF) nr. 165/94, (EF) nr. 2799/98, (EF) nr. 814/2000, (EF) nr. 1290/2005

og (EF) nr. 485/2008 (EUT 2013, L 347, s. 549, berigtiget i EUT 2016, L 130, s. 13), at medlemsstaterne inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik skal træffe alle foranstaltninger, der er nødvendige for at inddrive de beløb, der er tabt som følge af uregelmæssigheder eller forsømmelighed. Det ville være uforeneligt med den nævnte forpligtelse, hvis der kunne udøves et skøn med hensyn til, om det er hensigtsmæssigt at kræve tilbagebetaling af EU-midler, der er udbetalt med urette eller på grund af uregelmæssigheder (jf. analogt dom af 16.7.1998, Oelmühle og Schmidt Söhne, C-298/96, EU:C:1998:372, præmis 23 og den deri nævnte retspraksis), som allerede anført i denne doms præmis 68.

- 96 Som påpeget af Kommissionen skal tvister vedrørende tilbagesøgning af beløb, der er uretmæssigt udbetalt i henhold til EU-retten, i mangel af EU-retlige forskrifter imidlertid afgøres af de nationale retter under anvendelse af disses nationale ret, under hensyntagen til de i EU-retten fastsatte grænser, hvilket vil sige, at de bestemmelser, der gælder i henhold til national ret, ikke i praksis må umuliggøre tilbagesøgningen af den uberettigede støtte eller gøre den uforholdsmæssigt vanskelig, og at anvendelse af den nationale lovgivning ikke må medføre forskelsbehandling i forhold til de regler, der gælder for nationale tvister af samme art (dom af 16.7.1998, Oelmühle og Schmidt Söhne, C-298/96, EU:C:1998:372, præmis 24 og den deri nævnte retspraksis, og af 15.1.2009, Bayerische Hypotheken- und Vereinsbank, C-281/07, EU:C:2009:6, præmis 24 og den deri nævnte retspraksis).
- 97 Det kan således ikke anses for stridende mod EU-retten, at nationale retsregler vedrørende tilbagesøgning af økonomiske ydelser, der er udbetalt med urette af den offentlige administration, samtidig med at legalitetsprincippet iagttages, også iagttager retssikkerhedsprincippet, da dette udgør en del af Unionens retsorden (dom af 19.9.2002, Huber C-336/00, EU:C:2002:509, præmis 56 og den deri nævnte retspraksis, og af 21.6.2007, ROM-projecten, C-158/06, EU:C:2007:370, præmis 24).
- 98 Særligt kræver dette retssikkerhedsprincip, at EU-lovgivningen giver de berørte mulighed for at få et nøjagtigt kendskab til omfanget af de forpligtelser, der derved pålægges dem. Borgerne skal nemlig ikke være i tvivl om deres rettigheder og forpligtelser og skal kunne handle derefter (dom af 21.6.2007, ROM-projecten, sag C-158/06, EU:C:2007:370, præmis 25 og den deri nævnte retspraksis).
- 99 I det foreliggende tilfælde følger det imidlertid af analysen af det tredje spørgsmål, litra a), at bestemmelsen i punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011, fortolket under hensyntagen til den sammenhæng, hvori denne bestemmelse indgår, og det relevante formål med den gældende lovgivning, gav borgeren – den endelige modtager af finansiel støtte fra EU – mulighed for at få et nøjagtigt kendskab til omfanget af de forpligtelser, der herved pålægges borgeren, således at denne var i stand til uden tvivl at kende sine rettigheder og forpligtelser og at handle derefter.
- 100 Dog skal der fuldt ud tages hensyn til Unionens interesser i tilbagebetaling af støtte, der er udbetalt i strid med betingelserne for støttetildeling, ved afvejningen af de implicerede interesser, herunder såfremt det, uanset det i den foregående præmis bemærkede, blev fastslået, at retssikkerhedsprincippet er til hinder for, at modtageren af støtten skal tilbagebetale denne (dom af 19.9.2002, Huber C-336/00, EU:C:2002:509, præmis 57 og den deri nævnte retspraksis, og af 21.6.2007, ROM-projecten, C-158/06, EU:C:2007:370, præmis 32).
- 101 Desuden er det kun såfremt støttemodtageren var i god tro for så vidt angår støttens berettigelse, at han kan anfægte kravet om tilbagebetaling (dom af 19.9.2002, Huber C-336/00, EU:C:2002:509, præmis 58 og den deri nævnte retspraksis).
- 102 Henset til det ovenstående skal det fjerde spørgsmål besvares med, at EU-retten under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede skal fortolkes således, at den – såfremt de tidsmæssige virkninger af nærværende dom ikke begrænses – ikke er til hinder for, at der tages hensyn til retssikkerhedsprincippet med henblik på at udelukke tilbagebetaling af urigtigt udbetalt

støtte, forudsat at de fastsatte betingelser er de samme som i forbindelse med tilbagesøgning af rent nationale pengeydelse, at der fuldt ud tages hensyn til Unionens interesser, og at det godtgøres, at støttemodtageren var i god tro.

Sagsomkostninger

¹⁰³ Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parter udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Syvende Afdeling) for ret:

- 1) **Punkt 23 i bilag IX til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 543/2011 af 7. juni 2011 om nærmere bestemmelser for anvendelsen af Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 for så vidt angår frugt og grøntsager og forarbejdede frugter og grøntsager, for så vidt som den henviser til investeringer, der finder sted »på bedrifter og/eller i lokaler tilhørende producentorganisationen«, skal fortolkes således, at:**
 - den omstændighed alene, at en investering, der gennemføres inden for rammerne af et driftsprogram som omhandlet i denne forordnings artikel 60, stk. 1, finder sted på en grund, som ejes af en tredjemand og ikke af den pågældende producentorganisation, i princippet ikke i henhold til den første af disse bestemmelser udgør en grund til, at de udgifter, som denne producentorganisation har afholdt i forbindelse med denne investering, ikke er støtteberettigede
 - punkt 23 i dette bilag IX vedrører investeringer, der finder sted på bedrifter og/eller i lokaler, der såvel retligt som faktisk er undergivet denne producentorganisations enekontrol, således at enhver udnyttelse af disse investeringer til fordel for en tredjemand er udelukket.
- 2) **Princippet om beskyttelse af den berettigede forventning skal fortolkes således, at det ikke er til hinder for, at den kompetente nationale myndighed under omstændigheder som de i hovedsagen foreliggende for det første nægter at udbetale restbeløbet for den finansielle støtte, som en producentorganisation har ansøgt om til en investering, der i sidste ende ikke blev anset for at være berettiget til denne støtte i medfør af punkt 23 i bilag IX til gennemførelsesforordning nr. 543/2011, og for det andet kræver, at denne producentorganisation tilbagebetaler den allerede modtagne støtte for denne investering.**
- 3) **Under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede skal EU-retten fortolkes således, at den – såfremt de tidsmæssige virkninger af nærværende dom ikke begrænses – ikke er til hinder for, at der tages hensyn til retssikkerhedsprincippet med henblik på at udelukke tilbagebetaling af urigtigt udbetalt støtte, forudsat at de fastsatte betingelser er de samme som i forbindelse med tilbagesøgning af rent nationale pengeydelse, at der fuldt ud tages hensyn til Den Europæiske Unions interesser, og at det godtgøres, at støttemodtageren var i god tro.**

Underskrifter